

Příklady dobré praxe u lomových rekultivací (lomy a pískovny v ČR)

David Póč

Praha, 12/2012

**TĚŽEBNÍ
UNIE**

Situace v České republice

- Rekultivace přestávají být „pouze“ technickým procesem – diverzifikace postupů a cílů rekultivací.
- Zapojení různých subjektů do procesu plánování, realizace či udržování rekultivovaných prostor.
- Spolupráce na unikátních projektech zvyšujících biodiverzitu (naplňování klíčových cílů daných EU).
- Spolupráce s místními komunitami na využití rekultivovaných oblastí.
- Rekultivace jako důležitý prvek CSR těžebních firem.
- Reflexe nejnovějších postupů daných dobrými příklady ze zahraničí.

Rekultivace vápencového lomu v Čebíně u Brna

- Vynikající příklad řízení sukcese v kombinaci s technickou rehabilitací s cílem co nejlepšího využití bývalých těžebních prostor ze strany místní komunity.
- Vznik přírodního amfiteátru s možností využití nejen pro divadelní představení, ale i pro koncerty či další společenské akce.
- Jeden z prvních příkladů využití bývalých lomových prostor pro využití místní komunitou (v zahraničí např. Project Eden).
- Úspěšná rekultivace díky spolupráci investora, architektky a lokální komunity .
- Relativně jednodušší správa rekultivované lokality, zainteresovanost místní správy díky možnosti využití prostor .

Rekultivace vápencového lomu v Čebíně u Brna (2)

*Divadelní představní v rekultivovaném přírodním amfiteátru;
Zdroj: Obecní úřad Čebín*

*Spodní část rekultivovaného prostoru lomu Čebín;
Zdroj: Obecní úřad Čebín*

Rekultivace kamenolomu Mašovice

- Příklad projektu s vysokým potenciálem pro podporu lokálního turistického ruchu, kdy v zemědělské krajině vznikla lokalita s několika vodními plochami (zahájení rekultivačních prací 2001 a dokončeno v roce 2006 – zrušení dobývacího prostoru).
- Cílem rekultivace (spolupráce investora s místní veřejnou správou a organizacemi ochrany přírody) bylo vytvoření refugia pro chráněné rostlinné a živočišné druhy – registrace lokality v systému NATURA 2000 (CZ 0623357).
- Vzhledem k možnosti vysoké exponovanosti lokality ze strany návštěvníků byl zpracován plán dlouhodobé ochrany a využití při zachování biologické hodnoty lokality.
- Úspěšná rekultivace díky spolupráci investora, architektky a lokální komunity.

Rekultivace kamenolomu Mašovice (2)

*Kamenolom Mašovice se nachází v těsné blízkosti (200 m)
obce Mašovice;
Zdroj: Archiv TU*

Vytvoření bike parku v Žacléři

- Realizace zatravnění Centrálního odvalu hlušiny Dolu Jan Šverma v Žacléři se opírala o výstupy výzkumných pracovišť, které spolupracovali s fa. Gemec - Union a.s. V květnu roku 2009 zatravněno 70.000 m² plochy a zatravnění i v těchto extrémních podmínkách proběhlo úspěšně.
- Specifika půdních podmínek a jejich zlepšení pomocí půdních kondicionérů na haldě Centrálního odvalu hlušiny bylo nutné respektovat při sestavování složení směsi (včetně hrozby eroze), a proto bylo výzkumným týmem doporučeno využít při technologii hydroosevu stabilizátor povrchu půdy pro ochranu travního osiva na povrchu půdy před vodní a větrnou erozí.
- Bikepark HALDA začal vznikat v létě 2012 na zrekultivované haldě Dolu Jan Šverma. Bikepark v současné době nabízí jednu trať pro cross country, dráhu pro dual slalom a pump track.
- Jedná se o unikátní projekt propojující možnost využití rozsáhlých rekultivovaných ploch pro sportovní aktivity.

Vytvoření bike parku v Žacléři (2)

**Závody v bikeparku;
Zdroj: GEMEC-UNION**

**Pohled na cross-country trať v
bikeparku HALDA;
Zdroj: GEMEC-UNION**

Realizace rekultivací ve štěrkovně Napajedla

- Rekultivační projekt s velkým významem pro místní ekosystém.
- Rekultivace zahájena v roce 1995 jako průběžná rekultivace.
- V silně agrární krajině představuje refugium pro zástupce mnoha různých společenství flory i fauny. Vytváření „zeleného ostrova“ v okolní krajině.
- Kombinace využití vodní plochy a různých segmentů lužního lesa.
- Jeden z prvních projektů preferující přírodní hodnoty území před původně uvažovanou zpětnou rekultivací na zemědělskou půdu.
- Realizace průběžných monitoringů území a vyhodnocení pro další stupně rekultivace.

Realizace rekultivací ve štěrkovně Napajedla (2)

***Rekultivace Napajedla
představují v silně agrární
krajině „zelený ostrov“;
Zdroj: Archiv TU***

***Mělké maloplošné tůně jsou
vhodné pro obojživelníky;
Zdroj: Archiv TU***

Realizace rekultivací v lokalitě Veselské pískovny

- Projekt, kde dlouhodobě spolupracuje investor s místními komunitami či dalšími subjekty (např. CHKO Třeboňsko).
- Vysoká provázanost rekultivovaného území na další funkční části okolí – např. využití pro rekreační účely či jako naučná stezka.
- V rámci spojení různých rekultivačních postupů s významným prvkem přirozené sukcese došlo k významnému navýšení biodiverzity lokality. Došlo k funkčnímu obnovení původní funkce krajiny.
- Vzhledem k rozsáhlosti území nyní původní rekultivace z konce 80. let prochází „aktualizacemi“, které mají umožnit další optimalizaci využití širšího území lokality.

Realizace rekultivací v lokalitě Veselské pískovny (2)

Rekultivace Veselských pískoven vykazuje vysokou estetickou hodnotu;

Zdroj: Archiv TU

Děkuji za pozornost!

**Těžební unie
Slavičkova 827/1a
Brno 638 00
Česká republika**

